

SPRAWOZDANIE

z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za rok 2025

Niniejsze sprawozdanie zostało sporządzone na podstawie art.179 ust.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 49 z późn. zm.), który zobowiązuje Wójta do złożenia Radzie Gminy rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny, do dnia 31 marca każdego roku.

Katalog zadań zawarty w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pozwala na stworzenie w gminie spójnego systemu pomocy dziecku i rodzinie. Do zadań gminy, zgodnie z ustawą, należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności, wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny oraz kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej;
- 6) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;
- 7) sporządzanie sprawozdań rzeczowo - finansowych z zakresu wspierania rodziny.

Zgodnie z wymogami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w gminie Rypin zatrudniono asystenta rodziny. Asystent rodziny jest profesją w systemie wspierania rodziny, wprowadzoną ustawą o wspieraniu rodziny, której cechami charakterystycznymi są kompleksowe działania podejmowane wobec rodziny, polegające przede wszystkim na towarzyszeniu rodzinie, z zachowaniem profesjonalnych relacji, w pokonywaniu trudności, poprawie funkcjonowania i zmianie niekorzystnych dla rodziny sytuacji kryzysowych. Ponadto w ramach

swoich obowiązków asystent rodziny jest zobowiązany, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w przypadku podejmowania działań na rzecz rodziny, której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej, do opracowania i realizacji planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, z uwagi na konieczność skoordynowania działań z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej.

Zadania asystenta rodziny realizowane są zgodnie z przepisami ustawowymi i polegają przede wszystkim na prowadzeniu pracy z rodzinami, u których występuje wiele sprzężonych problemów, do których należą m.in.: niskie umiejętności opiekuńczo-wychowawcze i prowadzenia gospodarstwa domowego, uzależnienia, bezrobocie, ubóstwo, przewlekła choroba, niepełnosprawność, przemoc, wyuczona bezradność, zaburzenia psychiczne, których występowanie powoduje trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Wspieranie rodziny, w ramach pracy asystenta rodziny, jest procesem długotrwałym, dającym bardzo trudno osiągalne i wymierne efekty działania, powodującym doprowadzenie rodziny do istotnych zmian postępowania członków rodziny i ich sytuacji życiowej, niwelowania destruktywnych zachowań członków rodziny, samodzielności w realizowaniu spraw rodzinnych, podniesieniu jakości życia członków rodziny. Działania asystenta rodziny ukierunkowane są przede wszystkim na utrzymanie dzieci w ich naturalnym środowisku.

Asystent rodziny pracuje z rodzinami wieloprotblemowymi. Wymaga to od niego szerokiej wiedzy i umiejętności niezbędnych do realizacji zadań oraz profesjonalizmu zachowań w trudnych okolicznościach.

Model pracy z rodziną objętą asystą rodzinną zakłada współpracę pracownika socjalnego i asystenta rodziny na każdym etapie pracy z rodziną. Współpraca pracownika socjalnego z asystentem rodziny ma charakter ciągły, poczynając od fazy planowania, konstruowania długoterminowych celów (w oparciu o narzędzia jakimi są plan pracy z rodziną i kontrakt socjalny), również poprzez pozostałe fazy: realizacji planu (radzenie sobie z napotkanymi przeszkodami, podejmowanie interwencji, dokonywanie koniecznych zmian w ustalaniu celów głównych i szczegółowych zawartych w kontraktach socjalnych i planach pracy, współpraca z partnerami w obszarze wspierania rodziny), a także w fazie monitorowania rodziny. Pracownik socjalny, w początkowym etapie współpracy, służy asystentowi, zarówno posiadaną wiedzą teoretyczną, jak i swoim doświadczeniem w pracy z konkretną rodziną. Natomiast w etapach późniejszych, współpraca polega na wymianie posiadanych informacji – często znacznie szerszych ze strony asystenta, z uwagi na dużą częstotliwość kontaktów oraz zdobyte przez członków rodziny zaufanie. Jednak to pracownik socjalny podejmuje ostateczne decyzje w ważnych kwestiach dotyczących rodziny i wyznacza wspólne kierunki działań dla siebie i asystenta rodziny, mające na celu wsparcie potrzebujących rodzin.

Współpraca pomiędzy pracownikami oparta jest na partnerstwie, rozwoju kompetencji, współpracy merytorycznej, rozwoju osobistym i rozwoju samoświadomości. Pracownik socjalny włącza asystenta rodziny w spotkania o charakterze interdyscyplinarnym, celem nawiązania jak największej sieci kontaktów, która następnie stanowić będzie jego kapitał kompetencyjny. Współpraca tych pracowników ma na celu wzajemne uzupełnianie się w zakresie posiadanych zasobów i podejmowanie jednolitego kierunku działań wobec adresatów pracy socjalnej. Asystent rodziny i pracownik socjalny uzupełniają się w podejmowanych działaniach, by jak najlepiej pomóc rodzinom słabszym społecznie.

Asystent rodziny zatrudniony w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rypinie realizuje w szczególności następujące zadania:

- pomaga w poprawie sytuacji bytowej oraz w uzyskaniu samodzielności materialnej;
- udziela pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- udziela pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- wspiera aktywność społeczną rodzin;
- udziela pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- udziela pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych (zapisy do terapeuty);
- udziela pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych;
- prowadzi dokumentację dotyczącą pracy z rodziną w zakresie opracowania i realizacji planu pracy z rodziną;
- dokonuje okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku;
- monitoruje funkcjonowanie rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- współpracuje z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodzin;
- współpracuje z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą diagnostyczno-pomocową, o których mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną;
- podejmuje działania interwencyjne i zaradcze w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin.

Asystent realizując plan pomocy rodzinie współpracował przede wszystkim z:

- 1) Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej w Rypinie,
- 2) placówkami oświatowymi,
- 3) Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rypinie,

- 4) służbą medyczną (np. lekarze rodzinni, poradnie),
- 5) Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Rypinie,
- 6) Komendą Powiatową Policji w Rypinie,
- 7) Sądem.

Gminny program wspierania rodziny przyjęto uchwałą Nr XLVII/305/23 Rady Gminy Rypin z dnia 21 marca 2023 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023-2025.

Celem programu jest:

Cel 1. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.

Cel 2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka.

Cel 3. Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców.

Realizacja programu w 2025 roku przedstawia się następująco:

Cel 1. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.

1.1. Monitoring sytuacji rodzin zagrożonych dysfunkcjami/rodzin dysfunkcyjnych oraz analiza zjawisk rodzących potrzebę ubiegania się o pomoc.

W ramach tego zadania, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rypinie, prowadzi monitoring sytuacji rodzin zagrożonych dysfunkcjami.

Wskaźniki realizacji zadania

Najczęstszymi przyczynami udzielania pomocy było:

- ubóstwo – 264 rodziny,
- bezrobocie – 75 rodzin,
- niepełnosprawność – 70 rodzin,
- długotrwała lub ciężka choroba – 51 rodzin,
- potrzeba ochrony macierzyństwa (w tym wielodzietności) – 26 rodzin,
- alkoholizm – 25 rodzin,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych – 15 rodzin,
- bezdomność – 5 rodzin,
- przemoc domowa – 3 rodziny.

W roku 2025 przeprowadzono 818 wywiadów środowiskowych.

1.2. Współpraca z kuratorami sądowymi, policją, szkołami i innymi instytucjami w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych.

W ramach zadania Ośrodek prowadzi stałą współpracę, w szczególności ze szkołami, Komendą

Powiatową Policji, Powiatowym Urzędem Pracy, Kuratorami Sądowymi, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, w zakresie monitoringu wspólnych klientów, poprzez spotkania i wymianę informacji.

Wskaźniki realizacji zadania

- liczba podjętych interwencji – 39,
- liczba osób objętych wsparciem – 106.

1.3. Praca socjalna polegająca na wzmacnianiu lub odzyskiwaniu przez rodzinę zdolności do pełnienia prawidłowych funkcji w społeczeństwie.

W ramach tego zadania prowadzono pracę socjalną, mającą na celu pomoc osobom i rodzinom, we wzmacnianiu bądź odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie.

Wskaźniki realizacji zadania

- liczba rodzin objętych wsparciem w postaci pracy socjalnej – 486 rodzin.

1.4. Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii leczenia uzależnień, terapii dla ofiar i sprawców przemocy domowej.

Pracownicy socjalni, członkowie grupy diagnostyczno-pomocowej, Asystent rodziny oraz Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych motywują i zobowiązują osoby uzależnione do podjęcia terapii. W roku 2025 do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło 7 wniosków.

Wskaźniki realizacji zadania

- liczba osób, które podjęły terapię – 3,
- liczba osób, które ukończyły terapię – 2,
- liczba wszystkich założonych Niebieskich Kart – 3.

1.5. Dążenie do reintegracji rodzin poprzez pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej, w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej.

W przypadku podejmowania działań na rzecz rodziny, której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej, asystent zobowiązany jest do opracowania i realizacji planu pracy z rodziną, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, z uwagi na konieczność skoordynowania działań z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej.

Wskaźniki realizacji zadania

- liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, których dzieci zostały umieszczone w pieczy

zastępczej – 1.

1.6. W zależności od zdiagnozowanych potrzeb zapewnienie opieki rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez asystenta rodziny.

Asystent rodziny jest profesją w systemie wspierania rodziny, wprowadzoną ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, której cechami charakterystycznymi są kompleksowe działania podejmowane wobec rodziny i polegające przede wszystkim na towarzyszeniu rodzinie, z zachowaniem profesjonalnych relacji, w pokonywaniu trudności, poprawie funkcjonowania i zmianie niekorzystnych dla rodziny sytuacji kryzysowych. Praca asystenta rodziny odbywa się w miejscu zamieszkania tych rodzin i poza nim, przy aktywnym współdziałaniu i współpracy pracownika socjalnego z rejonu osoby objętej wsparciem asystenta.

Wskaźniki realizacji zadania

- liczba asystentów pracujących na rzecz mieszkańców gminy – 1,
- liczba rodzin objętych opieką asystenta - 15.

Cel 2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka.

2.1. Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rypinie realizując zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej, udziela rodzinom wsparcia finansowego, realizowanego w formach pieniężnych oraz niepieniężnych. Pomoc udzielana jest ze względu na trudną sytuację życiową, przy spełnieniu ustawowego kryterium dochodowego. Ponadto realizuje również wypłaty świadczeń rodzinnych i opiekuńczych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, stypendium socjalnego i dodatków mieszkaniowych. W stosunku do osób bezrobotnych podejmowano działania zmierzające do ich aktywizacji zawodowej, poprzez udział w pracach społecznie użytecznych, w których łącznie uczestniczyło 14 osób.

Wskaźniki realizacji zadania

- świadczenie pieniężne wypłacone z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa, w tym potrzeba ochrony wielodzietności - 26 rodzin (148 osób w tych rodzinach),
- świadczenie pieniężne wypłacone z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - 15 rodzin (72 osoby w tych rodzinach), w tym 5 rodzin niepełnych i 10 rodzin wielodzietnych,
- zasiłki rodzinne wraz z dodatkami – 5.703 świadczenia,
- świadczenie pielęgnacyjne – 873 świadczenia,
- zasiłki pielęgnacyjne – 2.151 świadczeń,

- świadczenie z funduszu alimentacyjnego – 553 świadczenia,
- specjalne zasiłki opiekuńcze – 26 świadczeń,
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka – 24 świadczenia,
- świadczenie rodzicielskie – 164 świadczenia,
- stypendium socjalne dla 66 uczniów,
- dodatki mieszkaniowe dla 8 rodzin.

2.2 Objęcie dożywianiem dzieci w szkołach.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rypinie w 2025 roku uczestniczył w realizacji rządowego programu pn. „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028. W celu realizacji zadania Województwo Kujawsko – Pomorskie przekazało dofinansowanie w wysokości 169.767,00 zł, a udział własny w realizacji Programu wyniósł 42.442,00 zł.

Wskaźniki realizacji zadania

- liczba faktycznie dożywianych dzieci w szkołach w ramach programu rządowego:
I półrocze 2025r. – 120 dzieci, II półrocze 2025r. – 119 dzieci.

2.3. Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.

Pracownicy socjalni wraz z asystentem rodziny obejmowali monitorowaniem w zakresie sytuacji zdrowotnej, rodziny i dzieci wymagające konsultacji medycznej, psychologicznej i psychiatrycznej.

Wskaźniki realizacji zadania

- liczba rodzin objęta monitorowaniem – 16,
- liczba dzieci z rodzin objętych monitorowaniem – 31.

2.4. Objęcie rodzin dysfunkcyjnych profesjonalną pomocą.

Przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rypinie działa punkt konsultacji psychologiczno-terapeutycznej świadczący usługi m.in. w zakresie poradnictwa rodzinnego, wychowawczego, psychoterapii uzależnień i współuzależnień.

Wskaźniki realizacji zadania

- liczba osób korzystających z poradnictwa – 53 osoby (173 udzielone porady).

2.5. Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rypinie ponosi odpłatność za pobyt dzieci z terenu gminy w rodzinach zastępczych, placówce opiekuńczo-wychowawczej typu specjalistyczno-terapeutycznego i w domu dziecka. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, ponosi odpłatność za jego pobyt w pierwszym roku 10% wydatków

na opiekę i wychowanie dziecka, w drugim roku pobytu 30%, w trzecim i następnych 50%.

Wskaźniki realizacji zadania

- liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej – 18,
- wysokość środków przeznaczonych na pokrycie pobytu dzieci w placówkach – 314.227,20 zł.

Cel 3. Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców.

3.1. Szczegółowe i wieloaspektowe rozpoznanie sytuacji rodziny przeżywającej trudności.

Wśród rodzin korzystających ze wsparcia pomocy społecznej jest wiele rodzin wieloproblemowych, to znaczy takich, w których występuje więcej niż jedna dysfunkcja. Z obserwacji pracowników socjalnych wynika, że najczęściej niezaradność rodziny w wychowywaniu własnych dzieci, łączy się z innymi dysfunkcjami, takimi jak: przemoc domowa, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich czy nadużywanie alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych.

Wskaźniki realizacji zadania

- liczba rodzin przeżywających trudności – 43.

3.2. Kierowanie osób uzależnionych na leczenie.

Pracownicy socjalni, pracując z rodziną, w której występuje problem nadużywania alkoholu przez członka rodziny, motywują tą osobę do poddania się leczeniu w stacjonarnym lub niestacjonarnym zakładzie leczenia odwykowego, bądź składają wniosek do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Wskaźniki realizacji zadania

- liczba osób, które podjęły terapię – 3,
- liczba osób, które ukończyły terapię – 2.

3.3. Włączenie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Rozwiązywania Przemocy w Rodzinie w rozwiązanie problemu przemocy w rodzinie.

W celu realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, utworzony został zespół interdyscyplinarny. Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest diagnozowanie przemocy domowej na poziomie lokalnym, inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, monitorowanie realizowanych zadań przez powoływane grupy diagnostyczno-pomocowe jak również inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz stosujących

przemoc domową.
Wskaźniki realizacji zadania
- liczba wszystkich założonych Niebieskich Kart – 3.
<u>3.4. Udzielanie rodzinom pomocy finansowej i rzeczowej (w formie żywności, odzieży).</u>
W ramach zadania udzielano rodzinom wsparcia w formie zasiłku celowego na zakup żywności i niezbędnej odzieży.
Wskaźniki realizacji zadania
- liczba rodzin objętych pomocą – 104.
<u>3.5. Przydzielenie rodzinom asystenta rodziny.</u>
Decyzję o przydziale asystenta rodziny do danej rodziny podejmuje Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rypinie, na podstawie wniosku pracownika socjalnego i analizy sytuacji danej rodziny. W roku 2025 asystent rodziny pracował z 15 rodzinami i obejmował wsparciem łącznie 40 dzieci. W ramach swoich obowiązków asystent rodziny uczestniczy w spotkaniach zespołu do spraw oceny sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej. Są to zespoły powoływane przez Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie, które monitorują i analizują sytuacje rodzin pod kątem możliwości powrotu dzieci do naturalnego środowiska.
Wskaźniki realizacji zadania
- liczba rodzin objętych opieką asystenta rodziny – 15.
<u>3.6. Udział pracowników socjalnych i asystenta rodziny w szkoleniach dotyczących pracy z rodziną.</u>
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej umożliwia pracownikom podnoszenie kwalifikacji poprzez udział w szkoleniach i konferencjach.
Wskaźniki realizacji zadania
- liczba szkoleń – 9, - liczba konferencji – 0.

Potrzeby związane z realizacją zadań wykonywanych z zakresu wspierania rodziny w roku 2026:

1. Kontynuacja zatrudnienia asystenta rodziny.
2. Podnoszenie kwalifikacji asystenta rodziny.
3. Podnoszenie kwalifikacji pracowników zajmujących się pracą z rodziną poprzez udział w szkoleniach i innych formach kształcenia.
4. Zapewnienie środków na współfinansowanie pobytu dzieci w rodzinach zastępczych.

5. Realizacja ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” w związku z urodzeniem dziecka z ciężką chorobą i niepełnosprawnością.

W celu osiągnięcia zamierzonych celów, konieczne jest dalsze współdziałanie osób i jednostek organizacyjnych, działających na rzecz rodziny i dzieci, bowiem wyłącznie praca zespołowa stanowić będzie pełne i kompleksowe wsparcie.

Sporządzono dnia 27.03.2026 r.

Katarzyna Kalinowska – kierownik GOPS